

Srijeda, 27. ožujka 2019.

P8_TA(2019)0318

Razdoblje nakon Arapskog proljeća: smjernice za budućnost regije MENA

Rezolucija Europskog parlamenta od 27. ožujka 2019. o razdoblju nakon Arapskog proljeća: smjernice za budućnost regije MENA (2018/2160(INI))

(2021/C 108/08)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir dokument naslovljen „Zajednička vizija, zajedničko djelovanje: jača Europa – Globalna strategija za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije”, koji je potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavila 28. lipnja 2016. ⁽¹⁾, te izvješća o provedbi za 2017. i 2018.;
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 232/2014 ⁽²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 235/2014 ⁽³⁾ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta financiranja za demokraciju i ljudska prava širom svijeta,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2018. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (COM(2018)0460),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 18. studenog 2015. pod naslovom „Preispitivanje Europske politike susjedstva” (JOIN(2015)0050) i zajedničko izvješće Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 18. svibnja 2017. o provedbi revizije europske politike susjedstva (JOIN(2017)0018),
- uzimajući u obzir zajedničke komunikacije Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 8. ožujka 2011. pod naslovom „Partnerstvo za demokraciju i zajednički napredak s južnim Sredozemljem” (COM(2011)0200) i od 25. svibnja 2011. pod naslovom „Novi odgovor na promjene u susjedstvu” (COM(2011)0303),
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Europskom parlamentu i Vijeću od 14. ožujka 2017. naslovljenu „Elementi za strategiju EU-a za Siriju” (JOIN(2017)0011) i zaključke Vijeća o Siriji od 3. travnja 2017., koji zajedno čine novu strategiju EU-a za Siriju,
- uzimajući u obzir prioritete partnerstva Europske unije i više zemalja Bliskog istoka, uključujući Egipat, Libanon i Jordan,
- uzimajući u obzir izjavu sa sastanka na vrhu NATO-a održanog 2018.,
- uzimajući u obzir Mediteranski dijalog NATO-a i stalno upravljanje krizama te zajedničke napore za sigurnost u toj regiji,
- uzimajući u obzir globalni pristup EU-a migraciji i mobilnosti (GAMM),

⁽¹⁾ https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁽²⁾ SL L 77, 15.3.2014., str. 27.

⁽³⁾ SL L 77, 15.3.2014., str. 85.

Srijeda, 27. ožujka 2019.

- uzimajući u obzir skup tematskih smjernica EU-a o ljudskim pravima, uključujući o dijalozima o ljudskim pravima s trećim zemljama i o braniteljima ljudskih prava,
- uzimajući u obzir Smjernice za promicanje i zaštitu svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba (LGBTI), koje je Vijeće donijelo 24. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 25. siječnja 2017. naslovljenu „Migracije na središnjoj sredozemnoj ruti – Upravljanje tokovima, spašavanje života” (JOIN(2017)0004),
- uzimajući u obzir Globalni sporazum o migracijama,
- uzimajući u obzir ciljeve UN-a za održivi razvoj,
- uzimajući u obzir Akcijski plan za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2015. do 2019. koji je Vijeće usvojilo 20. srpnja 2015., kao i njegov Pregled sredinom razdoblja iz lipnja 2017.,
- uzimajući u obzir zajednički radni dokument Komisije i Visoke predstavnice Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 21. rujna 2015. naslovljen „Rodna jednakost i jačanje položaja žena: preobrazba života djevojčica i žena vanjskim odnosima EU-a u razdoblju 2016. – 2020.” (SWD(2015)0182),
- uzimajući u obzir preporuku Odbora za prava žena Parlamentarne skupštine Unije za Mediteran naslovljenu „Sudjelovanje žena na vodećim položajima i u donošenju odluka: izazovi i perspektive”, usvojene na 13. plenarnoj sjednici održanoj u svibnju 2017. u Rimu,
- uzimajući u obzir Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDEF/CEDAW),
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija),
- uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje iz rujna 1995. te Program djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju (konferencija iz Kaira) iz rujna 1994., kao i ishode konferencija održanih radi njihove revizije,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. srpnja 2015. o pregledu europske politike susjedstva ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. srpnja 2015. o sigurnosnim izazovima na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi i izgledima za političku stabilnost ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. rujna 2016. o odnosima EU-a i Tunisa u aktualnom regionalnom kontekstu ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. travnja 2018. o provedbi instrumenata EU-a za vanjsko financiranje: preispitivanje na sredini razdoblja 2017. godine i struktura za razdoblje nakon 2020. ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir svoju Preporuku od 30. svibnja 2018. Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Libiji ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2018. o Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ SL C 265, 11.8.2017., str. 110.

⁽²⁾ SL C 265, 11.8.2017., str. 98.

⁽³⁾ SL C 204, 13.6.2018., str. 100.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0119.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0227.

⁽⁶⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0449.

Srijeda, 27. ožujka 2019.

- uzimajući u obzir sastanke Vijeća za pridruživanje EU-Tunis održane 11. svibnja 2017. i 15. svibnja 2018., Vijeća za pridruživanje EU-Alžir održanog 14. svibnja 2018. te Vijeća za pridruživanje EU-Egipat održanog 25. srpnja 2017.,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća za vanjske poslove o Libiji od 6. veljače 2017. i 15. listopada 2018. te o Siriji od 3. travnja 2017. i 16. travnja 2018.,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove i mišljenje Odbora za prava žena i jednakost spolova (A8-0077/2019),
- A. budući da su arapski ustanci iz 2011. koji su utjecali na regiju MENA zapravo bili trenutak masovnih pobuna protiv autoritarnih režima i sve lošijih socioekonomskih uvjeta; budući da su znatan dio prosvjednika činile mlade žene i muškarci koji teže demokraciji, slobodi, vladavini prava, ali i boljoj i uključivijoj budućnosti, priznavanju njihova dostojanstva te većoj društvenoj uključenosti i boljim gospodarskim prilikama; budući da je svrgavanje nekih od tih režima i, u nekim slučajevima, pokretanje demokratskih reformi pobudilo velike nade i očekivanja;
- B. budući da je većina stanovništva u regiji MENA mlađa od 35 godina; budući da je nezaposlenost mladih u regiji i dalje jedna od najviših na svijetu; budući da to dovodi do socijalne isključenosti, uskraćivanja političkih prava te iseljavanja u druge zemlje; budući da su ti čimbenici bili među temeljnim uzrocima prosvjeda iz 2011. i da u nekim zemljama oni ponovno izazivaju prosvjede; budući da su mladi u osjetljivim uvjetima, ako nemaju mogućnost djelovanja ili perspektivu, ciljane skupine radikalnih pokreta;
- C. budući da su, posebno u zemljama uvoznicama nafte, svjetska financijska kriza, smanjenje cijena nafte, demografska kretanja, sukobi i terorizam dodatno otežali situaciju nakon događaja u 2011.; budući da gospodarski model karakterističan za te zemlje više nije održiv, što je dovelo do krize u povjerenju koju hitno moraju riješiti dotične vlade radi uspostave novog društvenog ugovora sa svojim građanima; budući da su sve veći socijalni učinak smanjenja državnih subvencija, poslova u javnom sektoru i javnih usluga, širenje siromaštva i ekoloških problema, posebno u udaljenim područjima te u marginaliziranim društvima, uzroci stalnih nemira i spontanih prosvjeda u regiji, koji će vjerojatno nastaviti rasti u narednim godinama;
- D. budući da je, osam godina nakon Arapskog proljeća i političkih događanja zbog kojih su zemlje u regijama Magreba i Mašreka krenule različitim putevima u smislu politike i stabilnosti, od ključne važnosti procijeniti kako odgovoriti na legitimne demokratske težnje i težnje za održivom stabilnošću u regiji te na hitnu potrebu za radnim mjestima, vladavinom prava i boljim uvjetima života te održivom sigurnosti; budući da je važno uzeti u obzir napore i politički stav koji je EU usvojio kao odgovor na Arapsko proljeće te procijeniti njegov kapacitet za provedbu tih politika; budući da je ponovna procjena i prilagodba okvira politike EU-a prema zemljama južnog susjedstva, njegovih budućih ciljeva i mjera za njihovo ostvarenje od ključne važnosti, pri čemu treba voditi računa o činjenici da se stanje u regiji razlikuje od zemlje do zemlje;
- E. budući da se nedostatnom koordinacijom između država članica i EU-a podriva sposobnost i država članica i EU-a da pozitivno utječu na regije Magreba i Mašreka; budući da bi mjere koje pojedinačne države članice provode u regiji trebale biti koordinirane i u sinergiji s ciljevima EU-a; budući da Unija mora ostvarivati ciljeve iz članka 8. i 21. Ugovora o Europskoj uniji; budući da EU treba postići veći politički i diplomatski utjecaj; budući da je dugoročna politička i gospodarska stabilnost i otpornost u regijama Magreba i Mašreka od ključne važnosti za EU te da kao takva zahtijeva dugoročan pristup usmjeren prema budućnosti u pogledu okvira politike i njegovih ciljeva, u skladu s potrebama građana u partnerskim zemljama i strateškim interesima EU-a;
- F. budući da politika EU-a za sjevernoafričke i bliskoistočne zemlje ima dva glavna cilja: potaknuti političke i gospodarske reforme u svim zemljama, vodeći računa o njihovim posebnim obilježjima, te potaknuti regionalnu suradnju među zemljama same regije i s EU-om;

Srijeda, 27. ožujka 2019.

- G. budući da bi EU trebao imati središnju ulogu u promicanju sprečavanja i rješavanja sukoba te posredovanja u sukobima, zaštiti i promicanju ljudskih prava, vladavine prava i prostora za civilno društvo te demokratskog, socijalnog i pravednog gospodarskog upravljanja u regijama Magreba i Mašreka; budući da su otvoreno civilno društvo i rad branitelja ljudskih prava kao dionika društvene promjene osnova za dugoročnu otpornost i napredak te regije;
- H. budući da svako pritvaranje do kojega dođe zbog ostvarivanja prava ili sloboda zajamčenih međunarodnim pravom, kao što su sloboda izražavanja i sloboda okupljanja, predstavlja proizvoljno pritvaranje zabranjeno međunarodnim pravom; budući da se u velikom dijelu regije MENA branitelji ljudskih prava, novinari, odvjetnici, oporbeni politički aktivisti i civilno društvo u cjelini suočavaju sa sve većim sustavnim progonom, prijetnjama, napadima, odmazdom, sudskim uznemiravanjem, mučenjem, proizvoljnim zatvaranjem i lošim postupanjem; budući da Europska unija i države članice moraju znatno pojačati napore kako bi na odgovarajući način odgovorile na te probleme;
- I. budući da su u regiji oružani sukobi česti i da su tisuće ljudi ubijene i nestale, a milijuni raseljeni; budući da ISIL/Daiš i ostale džihadističke skupine čine zlodjela, koja uključuju brutalna smaknuća i neizrecivo seksualno nasilje, otmice, mučenja, prisilna vjerska preobraćenja i odvoženje žena i djevojčica u ropstvo; budući da se djeca novače i koriste za terorističke napade; budući da postoji ozbiljna zabrinutost za dobrobit stanovništva koje se trenutačno nalazi pod kontrolom ISIL-a/Daiša i zbog mogućnosti da ga se tijekom akcije oslobađanja koristi kao ljudski štiti; budući da takvi zločini mogu predstavljati ratne zločine i zločine protiv čovječnosti;
- J. budući da je 2015. EU revidirao svoju politiku susjedstva kao odgovor na događaje u regiji; budući da se u Pregledu predviđa snažnije uključivanje država članica u europsku politiku susjedstva;
- K. budući da su otpornost države i društva među glavnim prioritetima Globalne strategije EU-a; budući da se u njoj prepoznaje da je otporno društvo koje karakteriziraju demokracija, povjerenje u institucije i održivi razvoj temelj otporne države, a da su represivne države po svojoj prirodi dugoročno krhke;
- L. budući da bi za one zemlje s kojima je EU potpisao sporazume o pridruživanju pravno obvezujuće obveze iz tih sporazuma, uključujući u pogledu ljudskih prava, trebale biti temelj odnosa, a prije svega prioriteti partnerstva koje su dogovorili EU i određene susjedne zemlje;
- M. budući da je prema UNICEF-u dječji rad najveća prijetnja za djecu koja žive u područjima sukoba u regiji MENA; budući da 2,1 milijun djece u Siriji i 700 000 djece izbjeglica iz Sirije nema pristup obrazovanju; budući da zbog stalnog nasilja i raseljavanja, prirodnih katastrofa, ekonomske i rodne neravnopravnosti i visokih stopa nezaposlenosti mladih te siromaštva u nekoliko zemalja iz regije MENA 28 milijuna djece treba humanitarnu pomoć;
1. sa zabrinutošću napominje da osam godina nakon tih prvih pobuna većina legitimnih težnji mirnih prosvjednika koji su tražili dostojanstvo, ljudska prava i progresivne socijalne, ekonomske i političke reforme u većini tih zemalja još uvijek nije ispunjena; prepoznaje da je u nekim slučajevima bilo pozitivnih iskoraka i da su određene demokratske stečevine konsolidirane, no ističe da su ti pomaci još uvijek nedovoljni; osuđuje ustrajna i trajna kršenja ljudskih prava, vladavine prava i temeljnih sloboda i raširenu diskriminaciju manjina; izražava snažnu zabrinutost zbog teške socioekonomske situacije u regiji, posebice zbog visoke razine nezaposlenosti (posebno među ženama i mladima) i socijalne isključenosti, zbog čega dolazi do masovnog razočaranja i uskraćivanja prava, osobito među mladima, što ih potiče na očajanje, neregularne migracije kao jedan od izlaza i čini prijemčivima za radikalizaciju; naglašava da gospodarsko stanje u tim zemljama ima snažan utjecaj i na sigurnosnu situaciju; žali zbog ustrajne korupcije, nepotizma i neodgovornosti u toj regiji;
 2. naglašava da dugoročno blagostanje u zemljama Arapskog proljeća ide ruku pod ruku s njihovim kapacitetom za aktivno jamčenje zaštite univerzalnih ljudskih prava i uspostavljanjem odnosno utemeljenjem demokratskih i transparentnih institucija koje se zalažu za zaštitu temeljnih prava građana; stoga je vrlo zabrinut zbog aktualnih kršenja ljudskih prava, smanjenja ili ukidanja prostora za demokraciju i lokalne organizacije civilnog društva, ponovnog gubitka stečenih sloboda

Srijeda, 27. ožujka 2019.

izražavanja, kako na internetu tako i izvan njega, te okupljanja i udruživanja, represije prema braniteljima ljudskih prava i suzbijanja uloge medija, među ostalim zlorabom tehnologija nadzora i zakonodavstva u području borbe protiv terorizma te ograničavanjem vladavine prava u brojnim zemljama sjeverne Afrike i Bliskog istoka; sa zabrinutošću napominje ulogu i odgovornost vojnih i sigurnosnih službi u padu političke putanje nekoliko zemalja nakon Arapskog proljeća te njihovu neprestanu i dominantnu kontrolu nad državnim i gospodarskim sredstvima; poziva stoga EU i države članice da na odgovarajući način uključe tu temeljnu dimenziju u svoje djelovanje u regiji MENA; poziva EU i države članice da u suradnji s vladama trećih zemalja okončaju takve prakse i ukinu represivne zakone te da zajamče odgovarajuću provjeru izvoza europske nadzorne tehnologije i tehničke pomoći; potiče EU da prioritet da potpori parlamentarnim naporima i naporima civilnog društva za veću odgovornost i transparentnost sigurnosnih i vojnih službi;

3. pozdravlja napore koje EU i države članice trajno ulažu u promicanje demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i u ekonomski razvoj i značajnu poveznicu demokracije i održive sigurnosti u zemljama Arapskog proljeća i prepoznaje složenost takve zadaće; međutim, smatra da ciljevi i politike EU-a još uvijek nisu postignuti u potrebnoj mjeri (u nekim se slučajevima situacija čak i pogoršala) i da istinski proces socioekonomske uključenosti tek treba početi, unatoč petnaestogodišnjoj usmjerenosti politika na zemlje južnog i istočnog Sredozemlja te pojačanom ulaganju političkih napora i povećanju proračunskih sredstava nakon Arapskog proljeća (ili arapskih proljeća); naglašava da bi vanjsko djelovanje EU-a prema zemljama Arapskog proljeća trebalo uzeti u obzir stanje na terenu i u skladu s tim prilagoditi političke strategije i njihovu provedbu; smatra da je zbog manjka vodstva i inicijative EU-a u rješavanju dugotrajnih sukoba oslabljen kapacitet EU-a za diplomatski utjecaj u toj regiji; poziva Uniju da snažno podupre mirovne procese UN-a usmjerene na rješavanje sukoba u regiji MENA;

4. podsjeća na štetu i patnju uzrokovane ekstremizmom i terorizmom u regiji te naglašava da je nasilje ozbiljna prijetnja stabilnosti u regiji i da je suradnja u području sigurnosti unutar regije i suradnja s EU-om i njegovim državama članicama, uz puno poštovanje međunarodnog prava ljudskih prava, i dalje od najveće važnosti za uspješnu borbu protiv terorističkih organizacija kao što je Daiš, čime će se u konačnici ljudima u regiji omogućiti da žive u okruženju mira, stabilnosti i napretka; pozdravlja stoga inicijative EU-a za suzbijanje terorističke prijetnje u regiji MENA; ističe važnost jačanja kapaciteta državnih dionika koji imaju ključnu ulogu u borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma te ključnu potrebu usmjeravanja na partnerstva između vlasti, mladih i zajednica za rješavanje temeljnih čimbenika zbog kojih su zajednice podložne nasilnom ekstremizmu i za rješavanje temeljnih uzroka sukoba;

5. izražava zabrinutost zbog činjenice da EU nije ostvario istinski značajan politički i gospodarski utjecaj i da je učinak politika EU-a i dalje ograničen, unatoč znatnim političkim i financijskim ulaganjima te trajnim političkim i gospodarskim aktivnostima, kao i zbog toga što zemlje regije ne smatraju da Unija može donijeti promjene; ukazuje na nezadovoljstvo civilnog društva, lokalnih NVO-a i općenito mladih ljudi u pogledu načina na koji EU ne uspijeva u potpunosti ostvariti svoje vizije na terenu; izražava zabrinutost zbog sve složenije političke situacije u regijama Magreba i Mašreka te napominje da se pojavljuju novi politički i gospodarski regionalni akteri u usponu kao što su Rusija i Kina, povrh suprotstavljenih narativa i financijskih sredstava koji dolaze iz zemalja Zaljeva i Irana a koji su usmjereni na ciljeve koji bi mogli biti u suprotnosti s ciljevima EU-a; poziva na snažniji angažman i jasniju viziju EU-a kako bi mu se omogućilo da postane jedan od središnjih aktera; poziva Uniju da ostvari bolji dijalog s lokalnim organizacijama civilnog društva kako bi provodila politiku koja može ostvariti očekivanja svih demokratskih dionika; ističe da je potrebno da EU sudjeluje u dijalogu sa svim partnerima u regiji MENA;

6. ističe važnost Unije za Mediteran, koja je jedini politički forum koji okuplja države članice EU-a i sve mediteranske zemlje; ističe da Unija za Mediteran, koja je nedavno obilježila svoju desetu godišnjicu, mora imati veću ulogu u zajedničkom rješavanju izazova koji su pred nama; smatra pozitivnom činjenicu da je treći regionalni forum Unije za Mediteran održan 8. listopada 2018., na kojem se obilježila deseta godišnjica pariškog sastanka na vrhu za Mediteran, prepoznao korist od daljnjeg razvoja interakcija između Unije za Mediteran i drugih dionika u euromediteranskoj regiji; poziva Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i Visoku predstavnicu da dobro promisle o projektu Unije za Mediteran i ponovno ga pokrenu; potiče taj projekt kao sredstvo za promicanje suradnje između EU-a i zemalja Mediterana;

Srijeda, 27. ožujka 2019.

7. žali što se prioriteti partnerstva s predmetnim zemljama sklapaju bez ikakvih uvjetovanja i unatoč značajnom i trajnom nazatku u području demokracije, ljudskih prava i vladavine prava;

8. smatra da je politički stav prema zemljama regija Magreba i Mašreka predugo bio narušen pristupom koji se u prevelikoj mjeri temeljio na očekivanjima i ciljevima EU-a, kojima se nisu u potpunosti uzimali u obzir interesi partnerskih zemalja i okolnosti u tim zemljama, uz malo poticaja za te zemlje i za njihovo preuzimanje odgovornosti te premalo pozornosti za težnje stanovništva koje bi trebalo imati koristi od politika EU-a i za posebnosti političke situacije u različitim zemljama; izražava žaljenje zbog toga što početni naponi uloženi nakon Arapskog proljeća (ili arapskih proljeća) s ciljem uvođenja strože uvjetovanosti i poticaja za zemlje korisnice u okviru načela „više za više” u većini zemalja nisu doveli do većeg utjecaja EU-a u pogledu njegove mogućnosti promicanja stvarnih promjena u područjima demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda te ekonomskog i socijalnog razvoja i održive sigurnosti; naglašava da se europska politika susjedstva temelji na diferencijaciji i poboljšanoj međusobnoj odgovornosti, pri čemu se uvažavaju različite razine sudjelovanja te se odražavaju interesi svake zemlje u pogledu prirode i usmjerenosti njezina partnerstva s Unijom; poziva na dosljedniju primjenu načela „više za više” utvrđivanjem konkretnih ciljeva i referentnih vrijednosti na razini politike, programa i projekta u bilateralnim odnosima; podsjeća da se cilj demokratizacije može ostvariti samo na održiv način ako se dosljedno pokušava ostvariti u svim dotičnim zemljama i u urbanim i posebno u ruralnim područjima te naglašava da je stabilnost temelj razvoja demokracije i da je pravodobni pripremni proces, koji treba obuhvaćati opsežno savjetovanje i uključivanje relevantnih društvenih skupina i vođa, koristan za ostvarenje tog cilja; nadalje ističe da je demokracija temelj i gospodarskom razvoju i jačanju vladavine prava;

9. svjestan je inicijalnih napora koje su uložile Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) i Komisija, u suradnji i uz dijalog s Europskim parlamentom, s ciljem sveobuhvatne reforme okvira politika EU-a koji se odnosi na zemlje Arapskog proljeća radi jačanja svojeg političkog utjecaja u regijama Magreba i Mašreka; ukazuje na Globalnu strategiju za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije i njezinu dodanu vrijednost u pogledu potencijala za ostvarivanje sinergija na razini EU-a, na temelju političkog, gospodarskog i socijalnog dijaloga, te ističe poveznicu socioekonomskog napretka i održive sigurnosti i jamčenje odgovarajuće potpore i provedbe u okviru financijskih instrumenata EU-a za vanjsko djelovanje; prima na znanje reviziju europske politike susjedstva iz 2015. kojom se nastoji uzeti u obzir promjenjive scenarije u regiji; ustraje na važnosti temeljitog godišnjeg izvješćivanja po zemljama o provedbi europske politike susjedstva; u tom pogledu podsjeća na ključnu potporu koju Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (EIDHR) pruža u provedbi strateškog okvira EU-a i Akcijskog plana za ljudska prava i demokraciju i njegovim smjernicama o ljudskim pravima i strategijama po zemljama, što je EU-u omogućilo da u tom području, koje uključuje i južno susjedstvo, djeluje bolje u strateškom smislu i zajamčilo odgovornost, vidljivost i učinkovitost;

10. ističe da treba težiti najučinkovitijem korištenju raspoloživih sredstava kako bi se optimizirao učinak vanjskog djelovanja EU-a, što bi trebalo postići usklađivanjem i međusobnim nadopunjavanjem instrumenata Unije za vanjsko financiranje;

11. ističe složenost pružanja odgovarajućeg odgovora na migracijske i izbjegličke tokove iz regija Magreba i Mašreka, pristup migracijama koji je usmjeren na sigurnost, izazove koje predstavlja terorizma i legitimnu zabrinutost u pogledu nestabilnosti određenih zemalja u regiji, potrebu da se snažnije uzme u obzir problematika klimatskih promjena, kao i na izazove povezane s činjenicom da države članice ne primjenjuju usklađen pristup; izražava zabrinutost zbog toga što se djelovanje EU-a u regiji u prevelikoj mjeri temelje na ideologiji kratkoročne stabilnosti, pri čemu se zanemaruju drugi važni aspekti; smatra da određivanje stabilnosti i sigurnosti kao primarnih ciljeva dovodi do kratkoročnije i kratkovidne političke vizije te da mjere EU-a usmjerene na jačanje ljudskih prava i temeljnih sloboda zbog toga gube potreban intenzitet; podsjeća na to da poticanje državne i društvene otpornosti ne bi trebalo biti povezano s nastavkom postojanja autoritarnim režimima; ponavlja da ljudska prava nisu sporedna u odnosu na upravljanje migracijama ili mjere za borbu protiv terorizma i izražava uvjerenje da se pouzdana i čvrsta stabilnost i održiva sigurnosna politika mogu postići samo ostvarivanjem dugoročnih interesa i načela, što uključuje puno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, uz primjenu pristupa koji je usmjeren na ljude i u okviru kojega se uzima u obzir čimbenik sukoba; podsjeća, međutim, na to da se dugoročna stabilnost tih zemalja može ostvariti samo uspostavljanjem ravnoteže između sigurnosnih zahtjeva i razvoja, na temeljima vladavine prava i ljudskih prava;

Srijeda, 27. ožujka 2019.

12. poziva EU da riješi temeljne uzroke migracija, kao što su sukobi, ekološka pitanja, krajnje siromaštvo i socijalna isključenost, te da djelovanje u okviru političke suradnje preusmjeri u smjeru postizanja uravnoteženijeg i ravnopravnijeg partnerstva s regijom MENA, tako da u središtu tog partnerstva budu politike za mlade i ulaganja u lokalna mala i srednja poduzeća;

13. napominje da su nekim zemljama primljeni milijuni izbjeglica, od kojih su većina žene i djeca koji žive u siromaštvu, čime se dodatno otežava situacija u pogledu nasilja u obitelji, iskorištavanja žena i djevojčica u svrhu prostitucije, prisilnih dječjih brakova i dječjeg rada u zajednici;

14. poziva europske institucije, države članice EU-a te nacionalne agencije za razvoj da uz usmjerenost na zajedničke interese nastoje osigurati jedinstveno europsko stajalište prema regiji radi jamčenja jedinstvene i dosljedne europske strategije kako bi se iskoristio puni potencijal EU-a kao značajnog podupiratelja demokratskih, gospodarskih i socijalnih reformi;

15. s posebnom zabrinutošću napominje da se civilno društvo i branitelji ljudskih prava u regiji MENA sve više suočavaju s prijetnjama, odmazdom, sudskim uznemiravanjem, proizvoljnim pritvaranjem, mučenjem, lošim postupanjem i drugim vrstama progona; ističe da je rad branitelja ljudskih prava od ključne važnosti za dugoročni razvoj i stabilnost regije; u tom pogledu ponovno poziva na cjelovitu provedbu Smjernica EU-a o braniteljima ljudskih prava; naglašava potrebu za time da čelnici EU-a i država članica te diplomati na svim razinama zajedno s vladama trećih zemalja skreću pozornost na pojedinačne slučajeve ugroženih branitelja ljudskih prava, uključujući izjavama za javnost i demarševima, u okviru redovnih dijaloga i sastanaka s braniteljima, te posjećivanjem branitelja u pritvoru i promatranjem njihova suđenja; ističe potrebu za time da EU i države članice povećaju svoje financiranje i kapacitete za potporu ugroženim braniteljima ljudskih prava, i to dodjelom bespovratnih sredstava za hitnu pomoć te s pomoću potpore za mehanizme zaštite civilnog društva kao što je ProtectDefenders.eu; pozdravlja stalna nastojanja Europske zaklade za demokraciju i EIDHR-a da promiču demokraciju i poštovanje temeljnih prava i sloboda u južnom susjedstvu EU-a; ustraje u tome da EU i države članice moraju aktivno nastojati surađivati s najugroženijim braniteljima ljudskih prava i akterima civilnog društva diljem regije te ih podupirati, uključujući one u udaljenim i ruralnim područjima te branitelje prava pripadnika zajednice LGBTI i autohtonog stanovništva, branitelje ekoloških i zemljišnih prava, prava izbjeglica i prava na rad te žene, koje su suočene s posebnim rizicima zbog svoga roda;

16. pozdravlja koncept podjele odgovornosti koji je predložen u okviru revidirane europske politike susjedstva; međutim, izražava zabrinutost zbog toga što postoji opasnost da će autoritarni režimi u određenim partnerskim zemljama birati prioritete u skladu sa svojim nacionalnim planovima, a ne s ciljem ostvarivanja napretka u pogledu demokratizacije; naglašava važnost dugoročnog okvira politika i sinergija u okviru izrade programa za zemlje Arapskog proljeća na temelju primata demokracije, sudjelovanja svih nenasilnih demokratskih političkih snaga te primata vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih vrijednosti; ponovno naglašava da su ojačavanje tih aspekata te razvoj pogodne gospodarske klime i potpora za pozitivne reforme u interesu partnerskih zemalja i njihovih naroda, kao i EU-a, te poziva na veću uvjetovanost u slučajevima sustavnog kršenja ljudskih prava od strane vlasti; podsjeća na to da bi partnerskim zemljama koje su voljne provesti reforme i putem tješnjeg političkog dijaloga ostvariti više trebalo pružiti veću potporu, primjerenu njihovim težnjama i obvezama, te u tom smislu zahtijeva pristup koji se temelji na rezultatima i na uključivom dijalogu, jasnim prioritetima i ciljevima u tom smislu; ustraje u tome da u slučajevima kada vlasti sustavno krše ljudska prava pomoć EU-a treba preusmjeriti lokalnom civilnom društvu;

17. podržava težnje većine iz regije MENA, uključujući i većinu mladih, koja želi uspostaviti slobodne, stabilne, prosperitetne, uključive i demokratske države koja će poštovati svoje nacionalne i međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava i temeljnih sloboda; pozdravlja demokratske procese u regiji i održivo partnerstvo s EU-om; poziva EU da to uzme u obzir u svim svojim područjima politike kako bi povećao njihovu dosljednost i pomogao partnerskim zemljama na učinkovitiji način; ističe da je za potpuno održivu političku preobrazbu važno i nužno suočiti se s prošlošću te u tom smislu ukazuje na važan rad neovisnog tuniskog povjerenstva „Istina i dostojanstvo” čije je djelovanje primjer za cijelu regiju;

18. žali zbog toga što bilateralna istražna i pravosudna suradnja u slučajevima pritvaranja građana EU-a, nasilja nad njima ili njihove smrti nije bila dostatna u određenim slučajevima, kao na primjer u slučaju talijanskog istraživača Giulija Regenija; smatra da je nužno produbiti daljnju suradnju u okviru drugih sektora kako bi se u tom području postigla znatna poboljšanja;

Srijeda, 27. ožujka 2019.

19. smatra da bi EU u slučajevima kada preduvjeti za pregovaranje o sporazumima o području produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine još nisu ispunjeni, što je uvjetovano demokratskim napretkom, trebao omogućiti veći pristup održivoj trgovini i ulaganju, posebice u korist stanovništva i gospodarstava južnog Sredozemlja, podupiranjem proizvodnih kapaciteta, modernizacijom infrastrukture i uspostavom atraktivnog ekonomskog okruženja, s naglaskom na domaćim i regionalnim tržištima, te poticanjem dostojanstvenog rada, socijalne zaštite i uključivog socioekonomskog razvoja;

20. smatra da, dok EU ima problema osmisлити viziju za svoju politiku u području migracija i azila koja bi bila usmjerena na ljude i budućnost i utemeljena na pravima, raste opasnost da će neke zemlje regije iskoristiti ograničavanje migracija i svoju ulogu u tom procesu kako bi ostvarile veći utjecaj u okviru političkog dijaloga i dijaloga o politikama s EU-om; smatra da bi zemljama iz regije MENA trebalo pružiti veću pomoć kako bi se one mogle nositi s priljevom imigranata iz supsaharske Afrike i u tom kontekstu pozdravlja napore EU-a da se uhvati u koštac s temeljnim uzrocima migracija, ali podsjeća na to da je potrebno uložiti veće napore kako bi se postigao uspjeh u tom nastojanju; smatra važnim uključivanje partnera iz regije MENA u provedbu zajedničkih rješenja za rješavanje pitanja kao što su borba protiv trgovine ljudima; izražava zabrinutost zbog moguće instrumentalizacije vanjske politike EU-a kao „upravljanja migracijama” i naglašava da svi pokušaji suradnje sa zemljama Arapskog proljeća, uključujući zemlje podrijetla i tranzita, u području migracije moraju biti usko povezani s poboljšanjem uvjeta u pogledu ljudskih prava u tim zemljama i njihovom usklađenošću s međunarodnim pravom u pogledu ljudskih prava i izbjeglica; naglašava da zemlje regije MENA (zemlje podrijetla i tranzita) i zemlje Unije (zemlje odredišta) dijele izazov koji predstavljaju migracijski tokovi; osim toga, naglašava važnost okvira politika kojim se promiče demokratsko, političko i socioekonomsko uključivanje kao čimbenika koji se međusobno nadopunjuju, uključujući u pogledu stvaranja uvjeta za siguran i dostojanstven život ljudi u regiji i smanjenje prisilnog raseljavanja;

21. ukazuje na to da postoji opasnost da se mjere EU-a za regiju i pristupi koji primjenjuju države članice u okviru bilateralnih odnosa međusobno podrivaju zbog nekoordiniranih i unilateranih pristupa, zbog čega bi EU mogao izgubiti mogućnost ostvarenja političkog utjecaja; u tom kontekstu pozdravlja prijedlog predsjednika Komisije o napuštanju obveze jednoglasnosti u procesu donošenja odluka u Vijeću u određenim područjima zajedničke vanjske i sigurnosne politike jer bi se time moglo omogućiti da EU jedinstveno nastupa u svojim vanjskim odnosima, zastupa jedinstvenu, jasnu strategiju i ima veći utjecaj; smatra da bi se države članice trebale dublje uključiti u europsku politiku susjedstva, kako je predviđeno u pregledu europske politike susjedstva iz 2015., iako je ona pozitivno ocijenjena; ističe važnost i dubinu veza između nekoliko država članica i njihovih naroda i mnogih zemalja južnog Sredozemlja; u tom smislu poziva države članice EU-a da ojačaju koordinaciju svojih mjera u regiji i razmotre na koji bi način mogle učinkovitije djelovati;

22. s obzirom na europsku stečevinu u području borbe protiv korupcije, poziva Uniju i države članice da pojačaju svoje programe pravosudne suradnje sa zemljama partnerima regije kako bi promicale razmjenu dobrih praksi i uspostava učinkovitih pravnih sredstava u borbi protiv korupcije; smatra da bi prioritet trebale biti reforme javne uprave i javnog sektora u južnom susjedstvu, zajedno s borbom protiv korupcije, koje bi se trebale nastojati postići s pomoću većih financijskih sredstava, izgradnje kapaciteta i bliskije suradnje s državama članicama, kao i pružanje potpore akterima civilnog društva u područjima borbe protiv korupcije te transparentnosti i odgovornosti;

23. ponavlja da su promicanje i zaštita ljudskih prava, demokracije i vladavine prava među temeljnim načelima vanjske politike EU-a; izražava zabrinutost zbog toga što države članice vlastima u regiji koje ne poštuju ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo i dalje izvoze oružje i sigurnosnu opremu, uključujući tehnologije nadzore koje se koriste za unutarnju represiju; potiče države članice da se strogo pridržavaju Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme⁽¹⁾, u kojemu se, između ostalog, navodi da bi izvozne dozvole trebalo odbiti u slučaju kada postoji očiti rizik da bi se vojna tehnologija ili oprema koja se izvozi mogla upotrijebiti za unutarnju represiju ili teške oblike kršenja međunarodnog humanitarnog prava; ponovno ističe svoje stajalište kako je utvrđeno u njegovim amandmanima na Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi režima Unije za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa, tehničke pomoći i provoza u pogledu robe s dvojnog namjenom donesenom 17. siječnja 2018.⁽²⁾; potiče države članice EU-a da tom dokumentu pridaju iznimnu važnost u pokušaju postizanja sporazuma u Vijeću;

⁽¹⁾ SL L 335, 13.12.2008., str. 99.

⁽²⁾ SL C 458, 19.12.2018., str. 187.

Srijeda, 27. ožujka 2019.

24. smatra da bi se u prioritetima partnerstva koje su u okviru europske politike susjedstva dogovorili EU i partnerske zemlje trebalo izričito pozivati na relevantni sporazum o pridruživanju, posebno na klauzulu o ljudskim pravima, čime bi se zajamčilo da ljudska prava čine bitan i transverzalni aspekt dogovorenih prioriteta partnerstva o kojemu treba raspravljati na svim razinama, osobito na najvišoj političkoj razini, a ne samo na sastancima pododbora na nižoj razini;

25. poziva na veću uključenost i suradnju lokalnog civilnog društva u utvrđivanju potreba partnerskih zemalja; pozdravlja napore koje ESVD i Komisija ulažu s ciljem boljeg uključivanja civilnog društva i obuhvaćanja privatnog sektora te ih potiče da učine još više u tom pogledu; naglašava potrebu za time da se zajamči sudjelovanje predstavnika neovisnog civilnog društva, uključujući neregistrirane skupine za ljudska prava i branitelje ljudskih prava, i žali zbog toga što se to osobito sprječava u slučajevima kada su za dijalog i potporu zadužene agencije koje nadzire vlada ili kada su uključene samo provladine organizacije; smatra da bi EU trebao olakšati pristup dostupnim sredstvima za manje, lokalne organizacije civilnog društva, uključujući socijalne partnere, i pojednostavniti postupke podnošenja zahtjeva i usredotočiti se na lokalne organizacije civilnog društva; ističe da sugovornici iz lokalnog civilnog društva imaju predodžbu da se EU prije svega usredotočuje na velike, međunarodne organizacije civilnog društva; poziva EU da uloži više resursa u promicanje izgradnje kapaciteta lokalnih organizacija civilnog društva i jačanje partnerstava između njih i velikih međunarodnih organizacija civilnog društva, kao i u poboljšanje kapaciteta socijalnih partnera za socijalni dijalog s vladom, s ciljem preuzimanja veće odgovornosti na lokalnoj razini;

26. poziva ESVD da uloži veće napore u pogledu razmjene najboljih praksi kada je riječ o ulozi žena u javnom životu;

27. naglašava da je sudjelovanje i osamostaljivanje žena u javnoj, političkoj, gospodarskoj i kulturnoj sferi u zemljama regije MENA ključno za dugoročno održavanje stabilnosti, mira i gospodarskog blagostanja; ističe da je u zemljama u kojima je Arapsko proljeće dovelo do sukoba koji još uvijek traju sudjelovanje žena u procesima stvaranja mira i mirenja ključno za obnovu nenasilnog društva; smatra da su pristup obrazovanju za žene, uz potporu organizacija civilnog društva, i ravnopravnost spolova neophodni za postizanje tog cilja;

28. ističe da jačanje lokalnih tijela vlasti pridonosi širenju demokracije i načela vladavine prava; stoga poziva na poticanje procesa decentralizacije i da se regijama da veća mogućnost djelovanja razvijanjem lokalne autonomije; potiče i podržava partnerstva s državama članicama Unije kao i projekte decentralizirane suradnje koje vode lokalna tijela država članica u cilju omogućivanja razvoja lokalnog i regionalnog upravljanja u zemljama regije;

29. podsjeća na važnost jamčenja odgovarajuće vidljivosti napora, potpore i ulaganja EU-a u regiju putem poboljšane strateške komunikacije, javne diplomacije, kontakata na osobnoj razini, diplomacije u području kulture, suradnje u području obrazovanja i sveučilišne suradnje te aktivnosti upoznavanja s vrijednostima Unije. osobito poziva na ponovno uspostavljanje mandata posebnog predstavnika EU-a za južni Mediteran, koji bi pokrenuo suradnju EU-a s regijom i osigurao veću vidljivost EU-a;

30. smatra da bi, s ciljem povećanja kapaciteta EU-a za ostvarenje boljeg političkog utjecaja i utjecaja u području politika te poticanja zemalja korisnica na preuzimanje odgovornosti i pružanje potpore, svaka delegacija EU-a održavati redovita savjetovanja sa stručnjacima i predstavnicima organizacija civilnog društva i da bi trebala uspostaviti savjetodavna vijeća na visokoj razini koja odražavaju društvene, gospodarske i političke razlike u predmetnoj zemlji, a koja bi činili predvodnici u području gospodarstva, medija, kulture, akademske zajednice i civilnog društva i istaknuti predvodnici mladih te socijalni partneri i vodeći branitelji ljudskih prava iz svake od tih zemalja, koji bi pružali informacije o prioritetima i strukturi politika EU-a;

31. izražava uvjerenje da bi mjere EU-a u regiji prije svega trebale biti usmjerene na mlade, uz primjenu intersekcijskog pristupa; poziva na to da politike za mlade budu dio svih politika Unije u regiji MENA; smatra da je ključno osmisliti trajna rješenja koja odgovaraju razmjerima izazova u zapošljavanju mladih i ističe važnost promicanja dostojanstvenih radnih mjesta, poduzetništva i mogućnosti samozapošljavanja; u tom smislu poziva sve delegacije EU-a da uspostave neformalna savjetodavna vijeća mladih koja bi činili mladi predvodnici u području politike, društva, gospodarstva, medija i kulture te predvodnici civilnog društva, s ciljem pružanja informacija i savjeta o prioritetima politika te kapacitetu politika EU-a da ostvare učinak u određenoj zemlji i uvedu dodatan element odgovornosti u odnosu na izbore politika; poziva europske klubove zastupnika i skupine za strateško promišljanje na sudjelovanje u poboljšanoj komunikaciji s aktivnim lokalnim mladima iz zemalja regije MENA, s ciljem promicanja jačanja njihova položaja, osposobljavanja i izgradnje kapaciteta, kako bi se oni mogli kandidirati na lokalnim izborima i postati novi akteri pozitivnih promjena u svojim zemljama;

Srijeda, 27. ožujka 2019.

32. poziva EU da pomogne partnerima u rješavanju glavnih uzroka radikalizacije, kao što su siromaštvo, nezaposlenost, socijalna i politička isključenost i nemogućnost društava da se pobrinu za potrebe stanovništva i stvore prilike za mlade, pojačanom suradnjom s regijom MENA u čijoj bi srži bili ljudi, posebno mladi; poziva EU da pruži potporu pristupu mladim poduzetništvu, na primjer, poticanjem i podupiranjem ulaganja u novoosnovana poduzeća; smatra da bi djelovanje EU-a u odnosu na regiju trebalo biti u većoj mjeri usmjereno na uključivi ekonomski i društveni razvoj radi promicanja stvaranja radnih mjesta, zapošljivosti mladih, uvođenja osposobljavanja prilagođenog reformama na tržištu rada i reformama radnih prava, kao i na reforme kojima je cilj uspostava snažnih općih sustava socijalne zaštite, s posebnim naglaskom na najugroženijim skupinama; poziva EU da uloži više sredstava u djelovanja kojima je cilj poboljšati pristup kvalitetnim osnovnim uslugama za sve, kao što su obrazovanje i zdravstvo, te da poveća svoje napore u jačanju socijalnog dijaloga, kao i u promicanju zakonodavnih reformi u cilju jamčenja slobode udruživanja, mirnog okupljanja i izražavanja, slobode tiska i borbe protiv korupcije te u osiguravanju pristupa resursima i informacijama kao ključnim elementima postizanja stabilnosti te otvorenog, dinamičnog i otpornog društva;

33. veoma je zabrinut zbog eskalacije napetosti u regiji; osuđuje instrumentalizaciju vjerskih razlika za potpirivanje političkih kriza i sektaških ratova;

34. poziva EU da snažno podupre zemlje iz regije MENA u njihovoj borbi protiv opasnosti od vjerskog radikalizma, kojemu su posebno izloženi nezaposleni mladi ljudi;

35. smatra da su potrebni mehanizmi za ukidanje financiranja terorizma preko *offshore* subjekata u kojem sudjeluju države i financijske institucije te za zaustavljanje trgovine oružjem i kupovine i prodaje energetskih resursa i sirovina na korist terorističkih skupina;

36. ističe izazove klimatskih promjena, dezertifikacije i nestašica vode koji duboko pogađaju regiju; snažno potiče tvorce politika te sve aktere u EU-u i regiji MENA-e da pojačaju suradnju s partnerskim zemljama, što se odnosi i na lokalne vlasti i organizacije civilnog društva, u području energetske sigurnosti, poticanjem obnovljivih izvora energija, održive energije i ciljeva energetske učinkovitosti kako bi pridonijela provedbi Pariškog sporazuma; ističe mogućnost da regija krene naprijed u svojoj energetskej tranziciji većim iskorištavanjem izvora obnovljive energije, koji su veliki gospodarski potencijal mnogih zemalja regije MENA; ističe da bi se time otvorile mogućnosti za održivi rast i stvaranje novih radnih mjesta, kao i mogućnosti za regionalnu suradnju u području energetike i klimatskih promjena; u tom smislu ističe da nedavna otkrića rezervi prirodnog plina u istočnom Sredozemlju mogu otvoriti velike mogućnosti za sve uključene zemlje;

37. ističe činjenicu da otvaranje privatnog sektora i daljnje diferenciranje gospodarstava može pridonijeti prijeko potrebnom stvaranju radnih mjesta u tom području, osobito za mlade i žene; pozdravlja pozitivne znakove oporavka turističkog sektora u tom području, prepoznaje njegov veliki potencijal za poticanje održivog rasta i mogućnosti zapošljavanja te poziva EU da posebnu pozornost i potporu daje područjima pogođenima infrastrukturnim i/ili sigurnosnim izazovima; poziva EU da poveća svoju potporu zemljama koje su spremnije postići napredak u području demokratizacije, vladavine prava, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, korištenjem svih dostupnih financijskih sredstava koja su mu na raspolaganju, od makrofinancijske pomoći preko Europskog instrumenta za susjedstvo do Europskog plana za vanjska ulaganja i predstojećeg Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI);

38. podsjeća na potrebu za time da se u većoj mjeri iskoristi neiskorišteni potencijal za inovacije i dinamičnost privatnog sektora u regiji; potiče EU da u tom pogledu pojača dijalog te financijsku i tehničku pomoć; pozdravlja inicijative kao što je *Startup Europe Mediterranean* (SEMED), kojima je cilj utvrditi i uspostaviti mreže između novoosnovanih poduzeća, ulagača, sveučilišta, istraživačkih institucija i tvoraca politika na dvjema obalama Sredozemlja, kao ključnih mjera za poticanje suradnje u području inovacija, stvaranja radnih mjesta i održivog gospodarskog rasta;

39. naglašava važnost povezivanja svih reformi i ulaganja, kao i mjera EU-a u tom području, s postizanjem ciljeva održivog razvoja i održivog razvoja općenito;

Srijeda, 27. ožujka 2019.

40. podsjeća na dodanu vrijednost parlamentarne diplomacije i redovnih bilateralnih međuparlamentarnih sastanaka koje Parlament održava u suradnji s nacionalnim parlamentima zemalja južnog susjedstva kao alata za razmjenu iskustava i poticanje međusobnog razumijevanja; u tom kontekstu ističe važnost zajedničkih parlamentarnih odbora kao jedinstvenih instrumenata za oblikovanje ambicioznih zajedničkih politika između EU-a i njegovih najbližih partnera; potiče nacionalne parlamente EU-a na održavanje bilateralnih međuparlamentarnih sastanaka u okviru europske politike susjedstva; ponovno ističe da političke stranke u nacionalnim parlamentima i Europskom parlamentu mogu imati važnu ulogu u tom pogledu; smatra da bi se dijalogom između Europskog parlamenta, nacionalnih parlamenata EU-a i parlamenata zemalja južnog susjedstva mogla stvoriti veoma vrijedna mogućnost za poticanje regionalnog dijaloga i suradnje u južnom susjedstvu; nadalje, u tom kontekstu ukazuje na važnu ulogu koju bi Parlamentarna skupština Unije za Mediteran mogla imati kao platforma na kojoj bi se ponovno mogli pokrenuti regionalna integracija te ambiciozan politički i gospodarski plan za tu organizaciju; primjećuje preklapanje između Parlamentarne skupštine Unije za Mediteran i Parlamentarne skupštine za Mediteran; smatra da bi Unija za Mediteran trebala imati važniju ulogu u regionalnom okviru Unije za Mediteran, čime bi se osigurala transparentnost i parlamentarni nadzor nad aktivnostima Unije za Mediteran, posebno projektima pod njezinim vodstvom;

41. naglašava da žene mogu dati snažan doprinos promicanju i izgradnji mira, rješavanju sukoba i procesima stabilizacije i ističe ključnu ulogu žena u sprečavanju radikalizacije, borbi protiv nasilnog ekstremizma i protuterorističkom djelovanju; podsjeća na to da sudjelovanje žena na svim razinama postupka odlučivanja u osmišljavanju i provedbi tih strategija doprinosi učinkovitosti i održivosti politika i programa; poziva Komisiju i države članice da pruže potporu ženama u regiji Bliskog istoka i Sjeverne Afrike te organizacijama koje brane i promiču njihova prava; ističe potrebu za jednostavnim pristupom pravosuđu i tranzicijskim pravosuđem posebno za žene koje su preživjele seksualno nasilje u sukobima;

42. ponavlja poziv Parlamentarne skupštine Unije za Mediteran da se pruži potpora euro-mediteranskom projekt o razlikama među spolovima koji bi sadržavao analizu stopa zastupljenosti žena u nacionalnim i regionalnim parlamentima te u lokalnim institucijama; smatra da bi Odbor za prava žena Parlamentarne skupštine i Odbor za prava žena i jednakost spolova Europskog parlamenta trebali jednom godišnje biti obaviješteni o pokazateljima rodni nejednakosti u euromediteranskoj regiji;

43. ponovno naglašava da su prava žena, osnaživanje žena, rodna jednakost, dječja prava, sloboda vjeroispovijedi ili uvjerenja i pravo na nediskriminaciju etničkih i vjerskih manjina i ranjivih skupina, uključujući osobe s invaliditetom i pripadnike zajednice LGBTIQI, temeljna prava i ključna načela vanjskog djelovanja EU-a;

44. poziva na jačanje dimenzije rodne jednakosti i prava žena u okviru europske politike susjedstva, u skladu s prioritetima iz akcijskog plana GAP II; pozdravlja reforme nedavno provedene u nekim od tih zemalja u pogledu pitanja kao što su oslobađanje od kažnjavanja za silovatelje koji su oženili svoje žrtve, nasilje nad ženama i nasljedna prava; poziva na snažniju provedbu takvih zakona; zabrinut je, međutim, zbog toga što se položaj žena u većini zemalja Arapskog proljeća ukupno gledano nije poboljšao; naglašava da je sudjelovanje i osnaživanje žena u javnoj, političkoj, gospodarskoj i kulturnoj sferi u zemljama iz regije ključno za dugoročno održavanje stabilnosti, mira i gospodarskog blagostanja; smatra da je pristup obrazovanju za žene neophodan za postizanje tog cilja; nadalje je zabrinut zbog činjenice da je razina sudjelovanja žena na tržištu rada u regiji jedna od najnižih u svijetu, što prouzrokuje socijalnu isključenost i znatan gubitak za gospodarstvo u cjelini; ističe važnost rješavanja tog pitanja jer je riječ o temeljnom elementu održivog gospodarskog rasta i socijalne kohezije; također primjećuje da se branitelji prava žena suočavaju s proizvoljnim pritvaranjem, sudskim uznemiravanjem, kampanjama ocrnjivanja i zastrašivanjem;

45. osuđuje rašireni progon pripadnika zajednice LGBTI i branitelja njihovih prava u cijeloj regiji MENA, što uključuje sudsko uznemiravanje, mučenje, fizičke napade i kampanje ocrnjivanja; poziva Komisiju, Europski parlament i države članice da u okviru svoje suradnje s državama iz regije MENA aktivno i sustavno brane nedjeljivost ljudskih prava, uključujući prava pripadnika zajednice LGBTIQI, te da istaknu da se ta prava moraju poštovati u okviru prakse država i u okviru njihova zakonodavstva;

46. poziva zemlje regije MENA da aktivno doprinesu borbi protiv svih oblika nasilja nad ženama; poziva zemlje regije MENA da potpišu i ratificiraju Istanbulsku konvenciju kao sredstvo suzbijanja nasilja nad ženama i djevojčicama, što se odnosi i na obiteljsko nasilje i genitalno sakaćenje žena; posebno poziva one zemlje koje to još nisu učinile da preispitaju svoje zakonodavstvo dodavanjem teksta na temu rodno uvjetovanog nasilja i zločina počinjenih iz časti prema kojemu bi se prijatna takvim djelima također smatrala kaznenim djelom i uvođenjem strožih kazni za takva djela;

Srijeda, 27. ožujka 2019.

47. poziva zemlje regije MENA da provedu Pekinšku platformu za djelovanje u području pristupa žena obrazovanju i spolnom i reproduktivnom zdravlju kao temeljnim ljudskim pravima, uključujući pristup dobrovoljnom planiranju obitelji, zdravstvenoj skrbi i pravima u pogledu planiranja obitelji, primjerice pristup besplatnoj kontracepciji, mogućnost sigurnog i zakonitog pobačaja te spolni odgoj i obrazovanje o odnosima i za djevojčice i za dječake;

48. zabrinut je zbog ograničenja pristupa javnoj zdravstvenoj skrbi, a posebno u pogledu pristupa spolnom i reproduktivnom zdravlju, osobito za žene i djevojčice u ruralnim područjima;

49. poziva sve te zemlje da ratificiraju i ukinu sve postojeće rezerve u pogledu Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW); poziva te zemlje da poduzmu odgovarajuće mjere za jačanje rodne ravnopravnosti društvu, primjerice donošenjem, u suradnji s organizacijama žena i drugim akterima civilnog društva, nacionalnih akcijskih planova koji sadrže djelotvorne mjere za rodnu ravnopravnost;

50. smatra da bi EU trebao razviti sveobuhvatniji pristup pružanju pomoći u reformama obrazovanja u partnerskim zemljama i osigurati relevantna sredstva i programe za niže obrazovanje, uključujući predškolsko obrazovanje, kako bi se od najranije dobi zajamčio razvoj kompetencija, vještina, uključujući digitalne vještine, odgovarajućeg strukovnog i obrazovnog osposobljavanja i programa poduzetničkog obrazovanja, kritičkog mišljenja i društvene svijesti u društvu u cjelini; ističe važnost pružanja kvalitetnog obrazovanja kao sredstva za osnaživanje položaja mladih i jačanje socijalne kohezije;

51. pozdravlja programe koje je izradilo Tajništvo Unije za Mediteran, kao što je Med4Jobs, kojim se tematizira pitanje zapošljivosti mladih i žena u zemljama Sredozemlja; poziva države članice Unije za Mediteran da ovlaste svoje Tajništvo da svoje djelovanje usmjeri na gospodarski i društveni razvoj zemalja regije MENA kako bi se podržala konsolidacija tranzicijskog procesa regije s posebnim naglaskom na žene i djevojčice;

52. iznova poziva Komisiju da ponovno razmotri prijedlog Parlamenta o uvođenju ambicioznog euromediterranskog programa Erasmus izvan programa Erasmus+, s namjenskim sredstvima i ambicioznom dimenzijom u pogledu područja primjene i dostupnih sredstava, uz naglasak ne samo na osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visoko obrazovanje, već i na stručno osposobljavanje i edukativne programe; ponavlja da će ulaganje u mlade osigurati čvrstu osnovu za dugoročnu otpornost i blagostanje u regiji; poziva Komisiju i Parlament da povećaju opseg i sudjelovanje svojeg Programa za posjetitelje Europske unije i omoguće sudjelovanje mladih i žena koje su politički čelnici; nadalje poziva EU da podrži reforme kojima je cilj modernizacija obrazovnih sustava u tim zemljama;

53. podsjeća na svoju potporu financiranju akademskih programa i programa stručnog osposobljavanja u cilju stvaranja širokih rezervi profesionalnih vještina u zemljama iz regije MENA, kao i za mjere kao što je Povelja o mobilnosti u strukovnom obrazovanju u okviru programa Erasmus +, koje bi trebalo što više proširiti na sve zemlje iz regije MENA s pomoću fleksibilnih i razvojnih alata kao što su partnerstva u području mobilnosti;

54. oštro osuđuje sva zlodjela i raširena kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava počinjena u ovom sukobu, a posebne ona koja su počinile snage Asadova režima, uključujući uz pomoć svojih saveznika, te terorističke skupine s popisa UN-a; izražava duboko žaljenje zbog neuspjeha ponovljenih regionalnih i međunarodnih pokušaja da se rat okonča te snažno potiče na obnovljenu i intenzivnu suradnju na svjetskoj razini radi postizanja mirnog i održivog rješenja za taj sukob; naglašava da u pogledu stravičnih zločina počinjenih u Siriji ne bi smjelo biti prostora za toleranciju ili nekažnjavanje; ponovno poziva na neovisnu, nepristranu, temeljitu i vjerodostojnu istragu i kazneni progon odgovornih osoba te podupire rad međunarodnog, nepristranog i neovisnog mehanizma za međunarodne zločine počinjene u Sirijskoj Arapskoj Republici od ožujka 2012. (IIIM); nadalje, poziva na potporu organizacijama civilnog društva i nevladinim organizacijama, koje prikupljaju i pomažu sačuvati dokaze o kršenjima ljudskih prava i povredama humanitarnog prava;

55. žali zbog toga što je od revizije europske politike susjedstva 2015. u samo jednom izvješću, onom od 18. svibnja 2017. o reviziji provedbe europske politike susjedstva, ocijenjen razvoj u susjedstvu na regionalnoj razini, unatoč obvezi iz Komunikacije o provedbi revizije europske politike susjedstva iz 2015. u skladu s kojom je osim izvješćivanja o pojedinim zemljama potrebno podnositi redovita izvješća na razini susjedstva, uključujući informacije o pitanjima koja se odnose na

Srijeda, 27. ožujka 2019.

temeljne slobode, vladavinu prava, rodnu jednakost i ljudska prava; poziva na to da se u izvješća na državnoj i regionalnoj razini uključe odgovarajuće analize ishoda i procjene učinka na ljudska prava u okviru politika EU-a i država članica;

56. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.
